

Praha 23.8.2004

52

Nemocnice v České republice v 1. pololetí 2004

Koncem pololetí poskytovalo nemocniční péči v České republice 198 zařízení s 65 669 lůžky. Jde téměř výhradně o lůžka, na která mají zařízení uzavřeny smlouvy se zdravotními pojišťovnami (ZP), ne o lůžka skutečně provozovaná. Dokazuje to u řady nemocničních oddělení vyšší využití lůžek, než je počet dnů ve sledovaném období. Lůžka, která nejsou potvrzena smlouvou se ZP, jsou v případě potřeby provozována jako trvalé přistýlky. Rostoucí počet oddělení, která dlouhodobě využívají přistýlky, svědčí o nevyváženosti smluv ze strany zdravotních pojišťoven. Zdravotní pojišťovny na jedné straně administrativně omezují počet nemocničních lůžek a na druhé straně proplácejí nemocnicím v podstatě libovolný počet ošetrovacích dnů, i když na první pohled neodpovídá smluvně potvrzenému lůžkovému fondu. Více než polovina nemocnic v ČR má lůžkovou kapacitu do 200 lůžek a naopak jen 11 % zařízení (22) má 700 a více lůžek.

Koncem roku 2003 spravovaly kraje přímo 81 krajských nemocnic s 33 258 lůžky, koncem 1. pololetí 2004 již jen 65 nemocnic s 27 258 lůžky. Příčinou je v druhé polovině roku 2003 a zejména v 1. polovině letošního roku převod části krajských nemocnic na obchodní společnosti stoprocentně vlastněné krajem.

Kraj	Počet zařízení krajská zařízení / akciové společnosti kraje	Počet lůžek
Hl. m. Praha	1	160
Středočeský	11	3 689
Jihočeský	6 / 1 a.s.	2 198 / 1 358
Plzeňský	0 / 4 a.s., 1 s.r.o.	0 / 1 071
Karlovarský	0 / 3 s.r.o.	0 / 1 253
Ústecký	8 / 1 s.r.o.	3 786 / 230
Liberecký	3	1 468
Královéhradecký	0 / 6 a.s.	0 / 1 811
Pardubický	7	2 592
Vysočina	5	2 774
Jihomoravský	8	2 886
Olomoucký	3	1 064
Zlínský	4	2 757
Moravskoslezský	9	3 884
ČR celkem	65	27 258

Z celkového počtu vykázaných nemocničních lůžek představují lůžka akutní péče (bez lůžek novorozeneckých) 87,2 %, lůžka novorozenecká 3,3 %, lůžka následné péče 9,5 %. Ve srovnání s koncem roku 2003 klesl lůžkový fond nemocnic o 1,2 % (-823 lůžek), ve srovnání s pololetím minulého roku o 2 % (-1 362). Pokles lůžek se týká téměř výhradně zařízení spravovaných městem nebo obcí (pokles o 9,7 %). Krajské nemocnice (16 zařízení), které byly převedeny na obchodní společnosti, zatím výraznější změny lůžkového fondu nevykázaly. Úbytek lůžek akutní péče je jen z jedné třetiny kompenzován nárůstem lůžek ošetrovatelských

Nemocnice - lůžka	Rok 2003	1. pol. 2004	Rozdíl (+ / -)
Akutní péče <i>-bez lůžek novorozeneckých</i>	58 336	57 217	-1 119
Novorozenecká lůžka	2 250	2 194	-56
Následná, ošetrovatelská péče	5 906	6 258	+352
Nemocnice celkem	66492	65669	-823

Zatím co počet lékařů v lůžkových částech nemocnic mírně narůstá, ošetrovatelský personál dlouhodobě klesá. Na 10 000 obyvatel České republiky nyní připadá 8,6 lékařů a 31,5 středních zdravotnických pracovníků u lůžka (v loňském pololetí 8,5 lékařů a 32,3 SZP u lůžka). Počet lůžek v nemocnicích na 10 000 obyvatel klesl z 65,7 na 64,3.

Nemocnice - akutní péče (vč. lůžek novorozeneckých)	Hospitalizovaní	Letalita v ‰	Ošetrovací dny	Průměrná ošetrovací doba
1. pol. 2003	1 103 744	25,6	8 346 659	7,6
1. pol. 2004	1 139 845	23,2	8 317 200	7,3
Rozdíl (+ / -)	+36 101	-2,4	-29 459	-0,3

Nemocnice - následná péče	Hospitalizovaní	Letalita v ‰	Ošetrovací dny	Průměrná ošetrovací doba
1. pol. 2003	20 249	194,9	885 635	43,7
1. pol. 2004	23 701	172,6	995 876	42,0
Rozdíl (+ / -)	+3 452	-22,3	+110 241	-1,7

Nemocnice celkem	Hospitalizovaní	Letalita v ‰	Ošetrovací dny	Průměrná ošetrovací doba
1. pol. 2003	1 118 649	28,6	9 232 294	8,3
1. pol. 2004	1 157 825	26,3	9 313 076	8,0
Rozdíl (+ / -)	+39 176	-2,3	+80 782	-0,3

Ve srovnání s pololetím loňského roku vzrostl počet hospitalizovaných jak na lůžkách akutní péče (+3,3 %), tak na lůžkách následné péče (+17 %). Objem poskytnuté lůžkové péče (tj. počet ošetrovacích dnů) se však výrazněji nemění. Na lůžkách akutní péče je ve srovnání s loňským pololetím o 0,3 % nižší, na lůžkách následné péče je nárůst počtu ošetrovacích dnů výrazně pomalejší (+12,4 %), než nárůst pacientů.

Vyšší využití lůžek než v loňském pololetí vykazují jak lůžka akutní péče (+3,5 dne), tak lůžka následné péče (+3,7 dne). Ale vzhledem k tomu, že nemocnice vykazují jen lůžkový fond potvrzený smlouvami s pojišťovkami, ztrácí tento ukazatel svou vypovídající hodnotu. Počet ošetrovacích dnů, které nemocnice pacientům v 1. pololetí poskytly, vzrostl oproti loňskému pololetí jen o necelé 1 %, zatím co počet vykazovaných lůžek klesl o 2 %. Počet skutečně provozovaných lůžek je ale vyšší (dokazuje to trvalé používání přistýlek na řadě oddělení) a tudíž nárůst využití lůžek ve skutečnosti pomalejší.

V členění podle zřizovatele vykazují dlouhodobě nejvyšší využití lůžek zařízení přímo řízená Ministerstvem zdravotnictví (144,0 dne) a zařízení spravovaná městem nebo obcí (143,9 dne). V druhém případě se na vyšším využití lůžek podílí mimo jiné i vysoké procento lůžek následné a ošetrovatelské péče. (15 % z celku). I přes vysoký podíl ošetrovatelských lůžek (19,6 %) téměř stagnuje využití lůžkového fondu v zařízeních privátních, v loňském i letošním pololetí se drželo na 139 dnech.

V členění podle velikosti lůžkového fondu vykazují opět nejvyšší využití malá zařízení do 100 lůžek (152,5 dne) s více než 40 % lůžek následné a ošetrovatelské péče. Nejnižší využití lůžek vykazují nemocnice s lůžkovou kapacitou 500 - 700 lůžek (137,1 dne).

Závěr:

V 1. polovině letošního roku došlo k posílení privátního sektoru o krajské nemocnice převedené na obchodní společnosti, i když stoprocentně vlastněné krajem. Převedeno tak bylo 16 zařízení, k výraznějšímu zredukování jejich lůžkové kapacity ani k větším změnám v jejich oborové struktuře však zatím nedošlo.

Po dvouleté stagnaci došlo v ČR k výraznějšímu poklesu celkové nemocniční lůžkové kapacity. Skutečně používaná lůžková kapacita v nemocnicích je však vyšší, přiznává se jen smlouvou se zdravotní pojišťovnou potvrzený lůžkový fond. Lůžka využívaná nad rámec smluv jsou vykazována jako dlouhodobé, případně trvalé přistýlky, jak potvrzuje vyšší využití lůžek než počet dnů ve sledovaném období na některých nemocničních odděleních. To zkresluje některé ukazatele charakterizující činnost nemocnic a využívání lůžkových kapacit. Z tohoto hlediska se rozhodujícím ukazatelem stává počet ošetrovacích dnů, který je v podstatě stabilní.

Vypracovala: Mgr. Jana Tvrďá

Lůžkový fond nemocnic v ČR v 1. pololetí 2004

rezorty celkem

Obor	Lékaři	Lůžka	Hospitali- zování	Ošetřovací dny	Využití lůžek	Ošetř. doba
Interní	1 576,80	12 372	229 889	1 856 282	149,4	8,1
Kardiologie	164,97	696	23 302	96 864	145,1	4,2
Revmatologie	11,07	91	801	15 340	168,6	19,2
Diabetologie	14,35	28	640	4 742	169,4	7,4
Gastroenterologie	19,20	90	2 030	14 157	150,7	7,0
Klinická farmakologie	5,35	27	527	4 082	151,2	7,8
Geriatrický	38,84	544	3 785	86 244	158,5	22,8
Infekční	130,15	1 665	21 405	166 063	98,6	7,8
Alergologie a klin. imunologie	3,00	18	301	2 913	161,8	9,7
Tbc a respiračních nem.	164,72	1 683	20 114	235 943	139,3	11,7
Nervový	461,33	3 275	55 737	482 782	146,6	8,7
Psychiatrický	136,78	1 506	10 810	233 721	155,2	21,6
Nemoci z povolání	6,44	53	641	6 377	120,3	10,0
Dětský vč. novoroz.úseků	606,26	5 204	134 456	652 335	123,4	4,9
Ženský vč. novoroz.úseků	751,02	6 248	158 606	798 749	127,2	5,0
Samost. novoroz. úseky	112,54	814	16 904	121 739	149,6	7,2
Chirurgický	1 417,84	9 976	224 498	1 415 513	141,2	6,3
Neurochirurgický	136,98	681	13 435	102 181	150,1	7,6
Plastická chirurgie	49,31	306	8 274	38 060	124,4	4,6
Kardiochirurgický	219,46	616	8 891	83 423	137,6	9,4
Traumatologický	125,26	723	16 083	103 991	143,8	6,5
AR	617,60	756	14 088	105 909	140,3	7,5
Ortopedický	422,13	2 730	60 096	406 175	148,8	6,8
Urologický	247,27	1 716	43 779	244 915	142,6	5,6
Ušní, nosní, krční	277,12	1 809	52 088	239 449	132,2	4,6
Foniatrický	1,30	20	286	3 166	143,7	11,1
Oční	222,79	1 286	41 181	151 663	117,9	3,7
Stomatologický	31,71	215	4 506	23 777	110,6	5,3
Kožní	125,49	1 073	12 125	154 379	139,3	12,7
Klinická onkologie	55,79	335	7 947	53 151	161,7	6,7
Radioterapeutický	113,41	1 145	12 841	152 978	133,6	11,9
Nefrologie	17,40	91	1 292	8 238	154,2	6,4
Klinická hematologie	46,33	180	2 474	25 591	142,2	10,3
Protetický	1,50	30	210	3 606	120,2	17,2
Rehabilitační	119,11	1 444	13 690	234 186	162,6	17,1
Nukleární medicíny	10,27	112	1 709	14 413	128,7	8,4
Léčba popálenin	36,61	153	1 520	21 418	140,0	14,1
Intenzivní péče 2)	82,17	240	9 287	32 196	137,7	3,5
Následná ošetř. péče 3)	194,30	5 718	20 093	916 365	160,3	45,6
Celkem	8 773,97	65 669	1 157 825	9 313 076	141,4	8,0

¹⁾ chirurgie: včetně hrudní chirurgie

²⁾ jen samostatná oddělení

³⁾ včetně sociální hospitalizace

Využití lůžkového fondu nemocnic v České republice v 1. pololetí 2004

podle velikosti lůžkového fondu

celkem

Zařízení s počtem lůžek	Počet zařízení	Ošetrovací dny	Využití lůžek ve dnech	Využití lůžek v %	Průměrná ošetr. doba	Prostoj lůžka schopného provozu	Lůžka celkem	z toho lůžka ošetrovatelské následné péče
do 99	45	342 845	152,5	85,0	11,8	2,1	2 248	946
100 - 199	56	1 231 799	147,6	82,7	10,4	2,2	8 278	2 792
200 - 299	26	910 499	144,3	81,7	7,8	1,8	6 290	404
300 - 499	31	1 701 207	138,7	79,3	7,1	1,9	12 253	797
500 - 699	18	1 395 977	137,1	78,4	7,4	2,1	10 121	541
700 - 999	9	1 071 862	141,1	80,5	8,5	2,1	7 546	531
1 000 +	13	2 658 887	140,4	82,1	7,9	1,7	18 933	247
Celkem	198	9 313 076	141,4	81,0	8,0	1,9	65 669	6 258

podle zřizovatele

Zřizovatel	Počet zařízení	Ošetrovací dny	Využití lůžek ve dnech	Využití lůžek v %	Průměrná ošetrovací doba	Prostoj lůžka schopného provozu	Lůžka celkem	z toho lůžka ošetrovatelské následné péče
MZ	19	2 546 368	144,0	83,4	8,0	1,6	17 681	299
Kraj	65	3 848 496	140,5	80,6	7,7	1,8	27 258	2 475
Město, obec	26	749 725	143,9	81,3	8,6	2,0	5 153	772
Fyzic. os., církev, jiná práv. os.	82	1 912 093	138,9	78,8	8,5	2,3	13 737	2 691
Ostatní centrální orgány	6	256 394	138,9	78,4	10,3	2,8	1 840	21
Celkem	198	9 313 076	141,4	81,0	8,0	1,9	65 669	6 258

podle druhu poskytované péče

celkem

Druh péče	Počet lůžek	Ošetrovací dny	Využití lůžek ve dnech	Využití lůžek v %	Průměrná ošetrovací doba	Prostoj lůžka schopného provozu
Akutní péče (bez lůžek novorozeneckých)	57 217	8 023 810	139,7	80,2	7,4	1,8
Lůžka novorozenecká	2 194	293 390	132,7	73,7	5,8	2,1
Následná péče	6 258	995 876	159,3	90,6	42,0	4,4

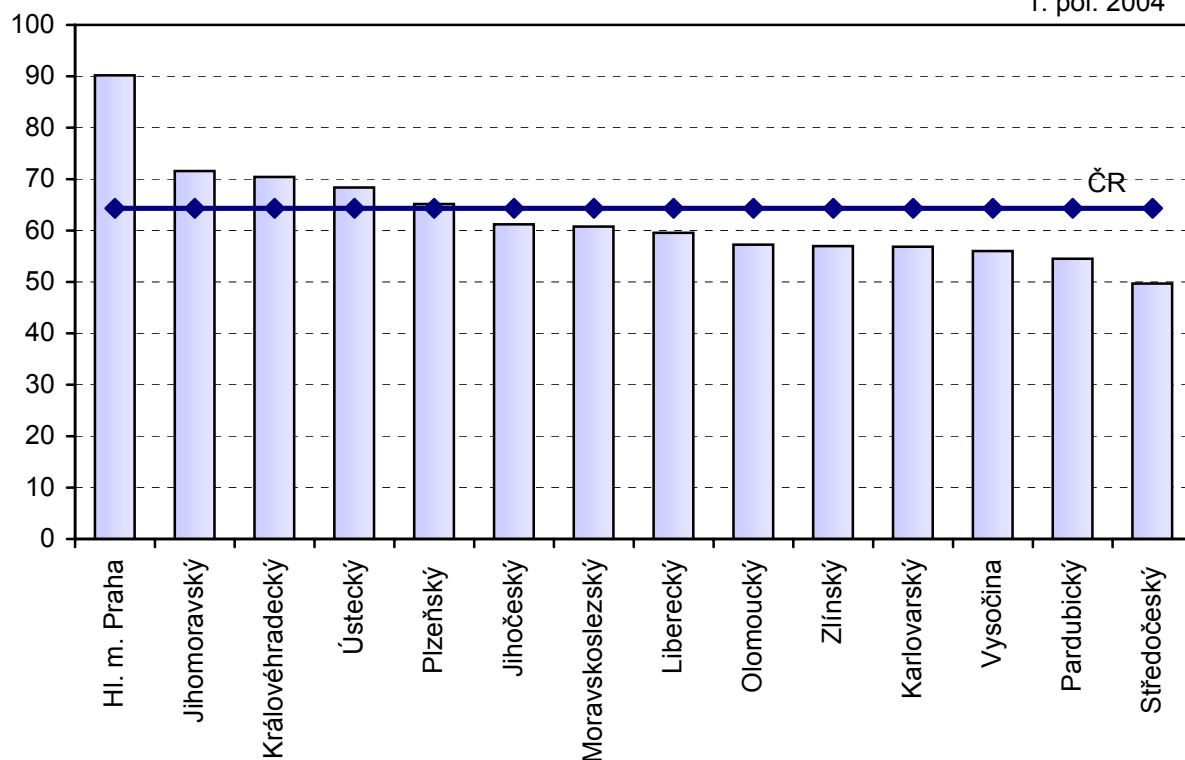
Lůžkový fond nemocnic a jeho využití v 1. pololetí 2004

(celkem k 30.6.2004)

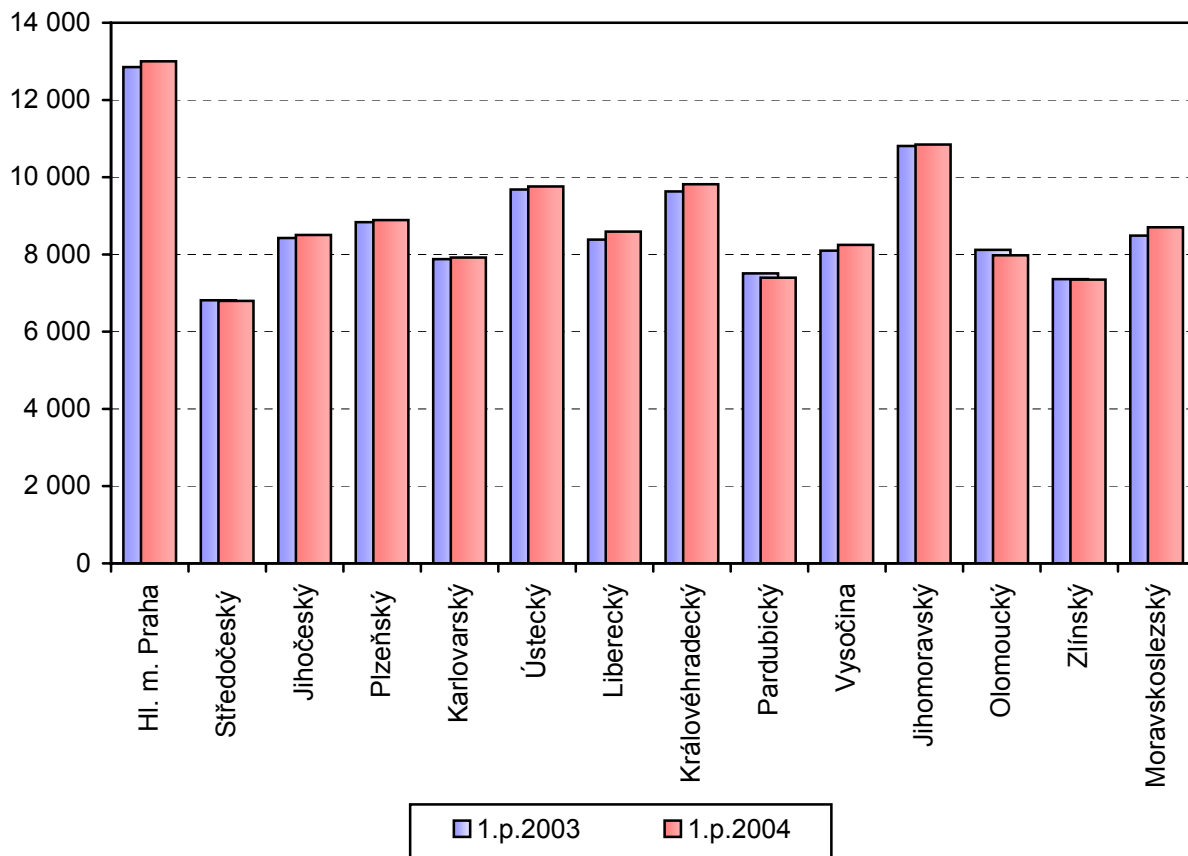
Kraj	Počet zařízení	Lékaři (lůžková část)	SZP u lůžka	Lůžka		Hospitalizovaní				Ošetrovací dny				Využití lůžek ve dnech	Prům. ošetř. doba
				absolutně	na 10 000 obyvatel	absolutně	na 10 000 obyvatel	na 1 lékaře	na 1 SZP u lůžka	absolutně	na 10 000 obyvatel	na 1 lékaře	na 1 SZP u lůžka		
Hl. m. Praha	25	1 640,66	6 028,19	10 511	90,20	180 672	1 550,5	110,1	30,0	1 515 153	13 002,8	923,5	251,3	144,2	8,4
Středočeský	24	714,75	2 434,65	5 649	49,68	103 763	912,6	145,2	42,6	772 941	6 797,8	1 081,4	317,5	135,5	7,5
Jihočeský	10	516,17	1 868,74	3 828	61,20	67 165	1 073,8	130,1	35,9	532 057	8 506,3	1 030,8	284,7	138,8	7,9
Plzeňský	11	472,64	1 781,41	3 584	65,15	58 216	1 058,3	123,2	32,7	489 120	8 891,7	1 034,9	274,6	136,5	8,4
Karlovarský	5	184,37	717,30	1 727	56,85	30 405	1 001,0	164,9	42,4	240 528	7 918,4	1 304,6	335,3	139,6	7,9
Ústecký	20	636,96	2 444,96	5 612	68,38	98 929	1 205,4	155,3	40,5	801 144	9 761,8	1 257,8	327,7	142,4	8,1
Liberecký	10	368,98	1 227,57	2 547	59,57	48 736	1 139,9	132,1	39,7	367 367	8 592,5	995,6	299,3	144,6	7,5
Královéhradecký	13	456,99	1 879,33	3 854	70,41	62 394	1 140,0	136,5	33,2	537 470	9 819,7	1 176,1	286,0	138,5	8,6
Pardubický	10	304,69	1 237,31	2 754	54,51	46 130	913,1	151,4	37,3	373 761	7 398,4	1 226,7	302,1	135,3	8,1
Vysočina	6	346,39	1 323,08	2 899	56,01	54 547	1 054,0	157,5	41,2	426 877	8 248,1	1 232,4	322,6	147,2	7,8
Jihomoravský	23	1 184,95	4 243,47	8 039	71,58	140 491	1 251,0	118,6	33,1	1 218 249	10 847,7	1 028,1	287,1	151,3	8,7
Olomoucký	10	583,87	1 867,67	3 641	57,27	69 237	1 089,0	118,6	37,1	507 117	7 976,1	868,5	271,5	139,2	7,3
Zlínský	11	359,02	1 408,48	3 371	56,96	59 640	1 007,8	166,1	42,3	434 915	7 349,3	1 211,4	308,8	129,0	7,3
Moravskoslezský	20	1 003,53	3 715,64	7 653	60,76	137 500	1 091,6	137,0	37,0	1 096 377	8 704,1	1 092,5	295,1	141,3	8,0
ČR 1. pol. 2004	198	8 773,97	32 177,80	65 669	64,32	1 157 825	1 134,0	132,0	36,0	9 313 076	9 121,4	1 061,4	289,4	141,4	8,0
ČR 1. pol. 2003	202	8 704,85	32 976,20	67 031	65,69	1 118 649	1 096,3	128,5	33,9	9 232 294	9 048,0	1 060,6	280,0	137,7	8,3

Lůžka v nemocnicích na 10 000 obyvatel

1. pol. 2004

Ošetrovací dny v nemocnicích na 10 000 obyvatel

Sít' nemocnic v České republice k 30.6.2004

